

El salari de referència Metropolità de Barcelona 2018

Maig 2019

Treball elaborat:

Equips tècnics de Daleph i KSNet

Direcció:

Emma Rué Cabré

Elaboració:

María Sánchez Vidal, Lucía Baratech Sánchez

Col·laboradors:

Rosa Sanchis-Guarner Herrero

INDEX

0 INTRODUCCIÓ 2

**1 PRESSUPOSTOS DE NECESSITATS BÀSIQUES I SALARIS DE REFERÈNCIA:
UN DEBAT OBERT 3**

2 RESUM METODOLÒGIC 6

3 ACTUALITZACIÓ I CANVIS METODOLÒGICS 8

4 RESULTATS 12

5 CONCLUSIONS 15

ANNEX 16

0 INTRODUCCIÓ

El present informe presenta l'actualització per al 2018 d'un indicador clau per entendre i enfocar correctament el debat sobre la desigualtat: el salari de referència. **El salari de referència o "salari de vida" té com a objectiu principal establir una remuneració que sigui suficient perquè una persona treballadora i la seva família puguin viure dignament.** Es tracta d'una mesura àmpliament difosa al món anglosaxó que sorgeix precisament com a resposta a aquestes persones que, tenint feina, no guanyen prou per mantenir el seu nucli familiar. Són les persones comunament anomenades com a "treballadors pobres". Per tal que el salari de referència contribueixi a fer visibles els nivells de pobresa d'una societat, **cal actualitzar-ho periòdicament** i així poder capturar les variacions que es produeixen en els preus dels béns i serveis necessaris per tenir una vida digna.

Des de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), el 2016, es va promoure el disseny d'una metodologia per al càlcul d'aquest indicador, essent la primera aproximació a aquest concepte en el conjunt d'Espanya. Al 2017 es va calcular ja la seva primera actualització i **el present informe presenta l'actualització d'aquest indicador per a l'any 2018.** L'informe s'estructura en cinc parts: la primera fa una breu revisió de l'origen d'aquest indicador i de l'estat de l'art a Europa sobre les mesures dels estàndards de vida; la segona descriu, resumidament, la metodologia emprada en l'informe anterior que, majoritàriament, es conserva en el càlcul actual; la tercera es focalitza en els principals canvis, tant metodològics com de fonts de dades entre l'informe d'actualització de 2017 i l'actual; la quarta presenta els principals resultats i els compara amb els de l'informe de 2016 i el de 2017, i la cinquena conclou. A l'annex es poden trobar les taules completes amb els resultats del Salari de Referència d'aquest any.

1 PRESSUPOSTOS DE NECESSITATS BÀSIQUES I SALARIS DE REFERÈNCIA: UN DEBAT OBERT

Quan es considera que una persona viu en situació de pobresa? Quants diners s'han d'ingressar al mes per poder mantenir un estàndard de vida acceptable? Què es considera tenir una “vida digna”? **Aquestes són les preguntes principals sobre les quals es centren les discussions de l'adequació dels indicadors de mesura de la pobresa i l'exclusió social.** Sense entrar en el debat plantejat per Martha Nussbaum i Amartya Sen sobre la qualitat de vida i les necessitats humanes¹, la reflexió al voltant de quins són els indicadors que capturen de millor manera els estàndards de vida de una societat està plenament vigent.

Actualment, la mesura més acceptada per determinar la població en situació de necessitat és la **taxa de pobresa**, que indica el llindar de renda sota el qual es considera que una persona viu en risc de pobresa i/o d'exclusió social. Aquest indicador és qüestionat pel seu mètode de càlcul, ja que el llindar de pobresa s'estableix en el 60% dels ingressos de la mediana de la població, i per tant es tracta d'un **indicador relatiu i no absolut**. Així, la taxa de pobresa s'ha criticat sovint per oferir una mesura més aviat de desigualtat i no pas de pobresa, capturant els canvis en l'evolució dels nivells de renda de la població i no de les situacions de necessitat².

Per tant, de manera paral·lela a la taxa de pobresa, és comú trobar l'ús d'**indicadors que intenten apropar-se a mesures de pobresa absoluta, com seria l'ARPE**, on es capturen dimensions relacionades amb la capacitat de les famílies de mantenir un determinat nivell de vida. Dins d'aquesta visió es podrien emmarcar els treballs enfocats al càlcul dels Estàndards de Renda Mínima, Renda de Referència o Pressupostos de Necessitats Bàsiques, els quals busquen establir “**la renda que necessiten les persones per poder aconseguir un mínim nivell de vida socialment acceptable**”³. Aquests treballs van ser iniciats per Jonathan Bradshaw a finals del segle XX, qui va establir una de les primeres metodologies per determinar el pressupost de referència necessari per a poder mantenir un estàndard de vida determinat en una societat i en un moment en concret⁴. A partir d'aquí, s'han dut a terme diferents projectes de

¹ Nussbaum, Martha i Sen, Amartya, 1993. *The Quality of Life*, Oxford University Press.

² A Espanya, amb la irrupció de la crisi econòmica, es troba un exemple paradigmàtic d'aquesta situació en un col·lectiu en concret: les persones majors de 65 anys. Mentre que abans de la crisi la taxa de pobresa de les persones d'aquesta franja d'edat es trobava al voltant del 25%, a partir de 2008 aquesta xifra va disminuir fins al mínim de 11,9% l'any 2014 (dades de l'Enquesta de Condicions de Vida, INE). Aquesta evolució serveix per a indicar com el gruix dels impactes de la crisi econòmica no van ser patits per la població major de 65 anys i aquest col·lectiu va millorar la seva posició *relativa* en societat. A diferència de la població activa, no va experimentar les fortes baixades d'ingressos arran l'increment de l'atur.

Tot i això, l'indicador pot generar la impressió que la meitat de la gent gran que es trobava en situació de pobresa abans del 2008 va aconseguir sortir d'ella durant els pitjors anys de la crisi, la qual cosa no es correspondria amb l'evolució dels estàndards de vida reals d'aquest grup demogràfic.

³ Padley, Mat i Hirsch, Donald, 2017. *A Minimum Income Standard for the UK in 2017*. Joseph Rowntree Foundation. Traducció pròpia.

⁴ Jonathan Bradshaw, 1993. *Budget Standards for the United Kingdom*. Avebury: Ashgate.

càlcul de Rendes Mínimes o de Referència per tota Europa, d'entre els quals destaquen en particular les experiències d'Irlanda i del Regne Unit per la consistència amb què es duu a terme l'actualització de les dades.

A Irlanda, l'any 2000 es va posar en marxa el projecte “one long struggle”, de la Vicentian Partnership for Social Justice (VPSJ). A partir d'aquest estudi es va definir la metodologia per a calcular l'**Estàndard de Vida Mínim Essencial** (Minimum Essential Standard of Living - MESL), el qual va ser desenvolupat per primer cop l'any 2006 i és actualitzat anualment des de llavors. Aquest informe es focalitza en la determinació dels ingressos mínims necessaris per poder viure i participar en societat dins les normes socials i econòmiques marcades. És a dir, **estableix quin és el mínim necessari per poder viure amb dignitat**. Així mateix, dedica una important part de l'anàlisi en identificar **la bretxa existent entre aquest mínim i els nivells de vida reals de la població irlandesa** (definit com l'*adequacy gap*), per tal de descriure l'evolució de la pobresa en aquest país⁵.

Tal i com es pot intuir, la definició del MESL és un aspecte altament rellevant des del punt de vista metodològic, ja que un conté un alt grau de normativitat a l'hora d'establir què es considera “viure amb dignitat”. És per aquest motiu que **la pràctica totalitat de projectes orientats al càlcul dels pressupostos de referència parteixen de l'ús de metodologies qualitatives**, principalment a través de grups de discussió amb la ciutadania i persones expertes, **i que són després complementats amb mètodes quantitius**. L'ús de metodologies participatives permeten la generació de consensos sobre què vol dir “tenir una vida digna”. Es focalitzen en la cobertura de necessitats i no de desitjos, sempre tenint en compte que **no es tracta d'obtenir un pressupost de subsistència sinó mínim, pel que ha d'incloure un cert nivell de despesa en bens i serveis relacionats amb la participació en societat** (com serien les activitats d'oci).

Així, trobem com a Finlàndia es va realitzar un projecte d'aquestes característiques el 2011, en el qual van participar més de 50 llars en el procés de definició de les necessitats bàsiques i va generar el càlcul dels pressupostos de referència per quatre tipologies de llars⁶. O França, on el 2014 va sortir a la llum el treball de recerca desenvolupat per l'Observatori de Pobresa i Exclusió Social (ONPES per les seves sigles en francès), que presenta els pressupostos de referència a partir de l'anàlisi de les cistelles de consum definides per grups de discussió, i contrastades amb l'anàlisi de l'enquesta de pressupostos familiars⁷. També a Portugal s'han publicat recentment els resultats del projecte *Rendimento Adequado*⁸. En aquest treball s'ha combinat la celebració de grups focals qualitius amb ciutadans i ciutadanes, les consultes a persones expertes amb

⁵ VPSJ, 2018. *MESL 2018*. Minimum Essential Budget Standards – Research Centre

⁶ Anna-Riita Lehtinen, Johanna Varjonen, Anu Raijas, Kristiina Aalto, 2011. *What Is the Cost of Living? Reference Budgets for a Decent Minimum Standard of Living in Finland*. National Consumer Research Centre

⁷ Léopold Gilles, Chloé Covolo, Pierre Concialdi, Antoine Math, 2014. *ONPES Reference Budgets*. Credoc i Ires.

⁸ José Pereirinha, Elvira Pereira, Francisco Branco, Inês Amaro, Dália Costa, Francisco Nunes, 2017. *Rendimento Adequado em Portugal. Quanto é necessário para uma pessoa viver com dignidade em Portugal?* Universidade de Lisboa, Universidade Católica Portuguesa, EAPN Portugal.

l'estudi dels patrons de despesa a partir de les enquestes de pressupostos familiars, i a partir d'aquí s'han determinat les rendes adequades de vuit tipologies familiars diferents.

Pel que fa a estudis realitzats a nivell europeu, es pot destacar una de les línies de treball desenvolupades pel projecte ImPRovE (Poverty, Social Policy and Innovation), que planteja **substituir els indicadors de llindars de pobresa pels pressupostos de referència**⁹. Duent a terme una comparació entre tres ciutats europees (Anvers, Barcelona i Hèlsinki), aquest estudi desenvolupa una metodologia pròpia de càlcul dels pressupostos de referència d'aquestes ciutats que resulta difícilment comparable amb la resta d'estudis anomenats, ja que fa servir mètodes exclusivament quantitius per a la determinació de la cistella de bens i serveis bàsics.

El cas del Regne Unit resulta especialment rellevant per al present informe ja que els estudis impulsats per la Joseph Rowntree Foundation en relació a la Renda Mínima Estàndard, actualitzats des del 2010, **van generar l'aparició del càlcul del Salari de Referència o Salari de Vida de la mà dels investigadors de la Universitat de Loughboroug i la London Great Authority**. Entre 2011 i 2015 aquest indicador va ser elaborat exclusivament per a l'àrea metropolitana de Londres, i a partir de 2016 es va estendre a la resta del país, afavorit per la creació de la Living Wage Foundation i la Resolution Foundation¹⁰. Aquest indicador ha resultat notablement exitós des del punt de vista de les polítiques públiques. En l'actualitat, **són 5.200 les empreses i organitzacions al Regne Unit que han acreditat que paguen el Living Wage als seus treballadors i treballadores**, a banda d'un nombre important d'institucions públiques que ho tenen incorporat tant per a les persones que treballen a l'administració, com en els criteris de contractació pública¹¹. La segona experiència més destacada a nivell global en relació al salari de referència és la Living Wage Calculator, desenvolupada per l'Institut de Tecnologia de Massachussets (MIT) i que actualitza anualment les dades necessàries per al càlcul dels salaris de referència de 381 àrees metropolitanes i 50 estats dels Estats Units¹².

A la resta d'Europa, exceptuant el present informe, no s'han dut a terme més iniciatives de desenvolupament dels càlculs dels salaris de vida de ciutats o àrees metropolitanes europees. Tot i això, **la proliferació d'estudis dels darrers anys en aquesta direcció mostra com els indicadors orientats a l'anàlisi de necessitats estan agafant protagonisme**. La creació d'eines per fer visible la pobresa i l'exclusió, a la vegada que faciliten l'impuls de mesures per combatre-la (com és el Salari de Referència), s'esdevé com una necessitat primordial de les polítiques públiques europees.

⁹ Tess Penne, Irene Cussó Parcerisas, Lauri Mäkinen, Bérénice Storms i Tim Goedemé, 2016. *Can reference budgets be used as a poverty line?* Discussion paper N° 16/15. <http://improve-research.eu/>

¹⁰ <https://www.livingwage.org.uk/> <https://www.resolutionfoundation.org/>

¹¹ En el cas de la ciutat de Birmingham, l'Ajuntament garanteix que paga el Salari de Vida als seus treballadors des de 2012, i ho té incorporat en els criteris de contractació.

¹² <http://livingwage.mit.edu/>

2 RESUM METODOLÒGIC

Aquest apartat resumeix la metodologia utilitzada en l'informe de 2016 per al càlcul del salari de referència (SDR) així com els canvis adoptats sobre la mateixa en l'actualització de l'any 2017. Per a una descripció exhaustiva de la metodologia, es recomana consultar l'informe de 2016¹³, així com el de l'actualització del 2017. **La metodologia de càlcul utilitzada en aquest projecte s'anomena Càlcul de les Necessitats Vitals Bàsiques** (Basic Living Costs Approach). Es basa en l'adaptació de la metodologia emprada per l'Àrea Metropolitana de Londres (Greater London) i la desenvolupada per investigadors del Massachusetts Institute of Technology (MIT).

Aquest càlcul **consisteix en l'elaboració d'un pressupost de necessitats bàsiques per a diferents tipus de llars que els permeti tenir una vida digna i quantificar-ho monetàriament**. Cal, per tant, **definir unes cistelles de béns i serveis així com unes quantitats mínimes de consum** que permetin cobrir les necessitats bàsiques de diferents tipus de llars. Un cop definides les quantitats bàsiques de cada bé (o servei) **es multipliquen pel seu preu**. Depenent del nombre de persones actives a la llar, aquest pressupost es converteix en un salari per persona anomenat salari de referència (SDR). Per a la realització d'aquests càlculs, **s'han considerat 9 cistelles de béns i serveis** en el càlcul del SDR: aliments i begudes, neteja i higiene personal, cost de l'habitatge, despeses corrents de l'habitatge, transport, despeses personals i oci, roba i complements, educació i despeses extraordinàries. Un cop definides les cistelles, es calcula la despesa en les mateixes **per a 8 tipus de llars**: persona sola, persona sola amb fills o filles dependents, llars de dos adults que no són parella, parella sense fills o filles dependents, parella amb un/a fill/a dependent, parella amb dos o més fills o filles dependents, llars de tres adults sense fills o filles i llars de tres adults amb fills o filles dependents. Aquesta classificació de les tipologies llars ha canviat respecte a la dels informes anteriors i s'explicarà amb més concreció al pròxim apartat.

La font de dades principal per a aquest estudi és l'Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF), elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística, que es complementa amb altres fonts de dades per al càlcul de preus i quantitats dels béns i serveis consumits. L'EPF és representativa a nivell estatal i autonòmic i proporciona informació detallada de les despeses familiars per a una diversitat de béns i serveis i tipologies de famílies. Cal tenir en compte que **l'EPF proporciona informació sobre la despesa revelada i, per tant, la informació que s'obté és la despesa mitjana real i no la despesa en necessitats bàsiques**. No obstant, **l'EPF és útil com a referència** de consum de les llars i per calcular les despeses mitjanes en alguns béns i serveis un cop es restringeix la mostra utilitzada per calcular aquestes despeses a una mostra representativa de consum bàsic. Per a altres béns, **però, els preus i les quantitats consumides**

¹³ https://docs.amb.cat/alfresco/api/-default-/public/alfresco/versions/1/nodes/88461d2f-4127-45fe-86a0-d76753d27acf/content/Salari_referencia_metropolitana+al+2017+SDR.pdf?attachment=false&mimeType=application/pdf&sizeInBytes=440133

són calculats amb bases de dades externes, en funció de quin sigui cadascun d'aquests béns. D'acord amb la tipologia de dades i les definicions de famílies, s'ha definit una metodologia adaptada a les necessitats de consum de la regió metropolitana que consisteix en els següents passos:

Taula 1. Descripció de la metodologia per l'elaboració del càlcul del SDR	
Metodologia per passos	Descripció
1. Definició dels tipus de llar	Definició de 8 grans grups de tipus de llar per a calcular el SDR per a cada un d'ells: persona sola, persona sola amb fills o filles dependents, llars de dos adults que no són parella, parella sense fills o filles dependents, parella amb un/a fill/a dependent, parella amb dos o més fills o filles dependents, llars de tres adults sense fills o filles i llars de tres adults amb fills o filles dependents.
2. Definició dels tipus de municipis	Definició de 6 tipologies de municipis dins de l'AMB: capital de província, de més de 100.000 habitants, de 50.000 a 100.000 habitants, de 20.000 a 50.000 habitants, de 10.000 a 20.000 habitants i de menys de 10.000 habitants.
3. Selecció de la mostra rellevant	Restricció de l'EPF a les dades catalanes, ajustament de la mostra en base al grau de ruralitat dels municipis i creació d'una mostra inicial de llars que es consideren informatives sobre els patrons de consum de les famílies catalanes (per a alguns béns com habitatge o educació encara es restringeix més).
4. Homogeneïtzació de la mostra	Eliminació de llars amb característiques específiques basades en l'activitat del sustentador principal de la llar, l'edat i la font d'ingressos principals de la llar (el criteri bàsic és que el sustentador principal treballi).
5. Definició de les cistelles de consum bàsiques	Definició de les cistelles bàsiques de consum per les quals es calcularà el cost. Aquestes són: aliments i begudes, neteja i higiene personal, cost de l'habitatge, despeses corrents de l'habitatge, transport, despeses personals i oci, roba i complements, educació i despeses extraordinàries.
6. Selecció dels béns i serveis de la cistella bàsica	Selecció dels preus i quantitats que seran diferents per a cada cistella. Els preus i quantitats escollides com a bàsiques de cada bé s'obtenen, generalment, de diverses fonts objectives i externes (no de l'EPF).
7. Càlcul del pressupost de necessitats bàsiques	Per a cada tipus de llar, càlcul de la suma ponderada de les despeses de la cistella bàsica per tipus de municipi i tipus de llar dependent del la mida dels mateixos en la distribució de l'AMB.
8. Càlcul del SDR	Per cada tipus de llar, es divideix el pressupost de necessitats bàsiques pel nombre d'adults d'una llar.

3 ACTUALITZACIÓ I CANVIS METODOLÒGICS

Tal com s'ha descrit amb anterioritat, la principal font de dades és l'Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF). A l'informe de l'any 2016, es van utilitzar les dades de les EPF2012, EPF2013 i EPF2014 i preus pel 2016. A l'informe de l'any 2017 es van utilitzar les dades de l'EPF2016 i **en el present informe s'utilitzen les dades de l'EPF2017**, l'última versió d'aquesta font de dades que l'Institut Nacional d'Estadística (INE) ha fet disponible i **els preus per l'any 2019¹⁴**.

La principal modificació en aquest informe respecte a l'informe de 2017 recau en la definició dels tipus de llar estudiats. Les tipologies de llars mostrades en l'informe, tant en aquest com en els altres, són el resultat de la suma ponderada de categories familiars més desagregades. En aquestes categories desagregades s'afegeix una categoria nova: llars de dos adults sense relació de parella. A més, també canvia la seva agregació. Als informes de 2016 i 2017 s'agregaven en 5 grups i ara s'agreguen en 8 grups. La següent taula mostra la classificació utilitzada en l'informe de 2017 i la utilitzada en el present informe per tal d'il·lustrar el canvis:

Taula 2. Tipologies familiars					
Classificació reduïda 2017	Classificació reduïda 2018	Classificació completa	Adults	Nens	Total
1. Persona sola	1. Persona sola	1. Persona sola	1	0	1
2. Persona sola amb fills/es dependents	2. Persona sola amb fills/es dependents	2. Persona sola amb un/a fill/a dependent	1	1	2
		3. Persona sola amb dos fills/es dependents	1	2	3
3. Parella sense fills/es	3. Dos adults sense relació de parella	4. Dos adults sense relació de parella	2	0	2
	4. Parella sense fills/es	5. Parella sense fills/es	2	0	2
4. Parella amb fills/es dependents	5. Parella amb un fill/a dependent	6. Parella amb un/a fill/a dependent	2	1	3
	6. Parella amb dos o més fills/es dependents	7. Parella amb dos fills/es dependents	2	2	4
		8. Parella amb tres fills/es dependents	2	3	5
5. Llars de tres adults	7. Llars de tres adults sense fills/es	9. Tres adults sense fills/es	3	0	3
	8. Llars de tres adults amb fills/es dependents	10. Tres adults amb un/a fill/a dependent	3	1	4
		11. Tres adults amb dos fills/es dependents	3	2	5
6. Altres llars	9. Altres llars	12. Altres llars	Variable		

¹⁴ En aquesta ocasió els preus han estat recollits durant el mes de febrer de l'any 2019 en comptes de l'octubre/novembre del 2018 com seria habitual en els informes anteriors. Tot i així, s'assumeix que la variació de preus entre el quart trimestre d'un any i el primer mes de l'any posterior és prou baixa.

Una altra partida on aquest informe presenta canvis respecte al de 2017 és en la dels càlculs de les despeses en educació. Concretament, el càlcul que varia respecte al de l'informe del 2017 és el de l'escola bressol. Pel curs 2017-18, la ciutat de Barcelona va canviar els preus públics de l'escola bressol i va adoptar un sistema de tarificació social basat en la renda de la llar del nen o nena en edat d'escolarització en escola bressol. Les tarifes s'estableixen segons els nivell de renda de les famílies, les qual són agrupades segons els nombre de membres i els ingressos dels què disposen (consultar Taula A de l'Annex), i estan subjectes a pagar uns preus determinats segons la categoria de llar a la què pertanyen. A la taula següent es presenta com, per a les famílies amb menys ingressos (tipologia A), la quota mensual de l'escola bressol és entre 7 i 8 vegades més baixa que en el cas de les llars que disposen de més recursos.

Taula 3. Tarificació social de les escoles bressol (en euros)

Renda familiar	Menor o igual a A	Entre A i B	Entre B i C	Entre C i D	Entre D i E	Entre E i F	Entre F i G	Entre G i H	Entre H i I	Més gran que I
Tarifa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Quota mensual	50	90	130	170	210	250	290	330	365	395
Escolaritat	30,2	54,4	78,6	102,8	127	151,1	175,3	199,5	220,7	238,8
Alimentació	19,8	35,6	51,4	67,2	83	98,9	114,7	130,5	144,3	156,2
Total (10 mesos)	100	180	260	340	420	500	580	660	730	790
Total mensual	83	150	217	283	350	417	483	550	608	658

Font: Ajuntament de Barcelona

D'acord amb aquestes tarifes, s'han calculat els preus de l'escola bressol a Barcelona tenint en compte la distribució de les famílies a l'EPF (en la capital de província) en els diferents llinars de renda i assignant a cada llar el preu mensual que els hi correspondria segons aquestes taules. Un cop assignats els preus a cadascuna de les llars de la capital de província, s'ha calculat la mitjana ponderada d'aquest preu a tot el municipi, essent aquest de 357,50€.

Pels municipis de l'AMB el càlcul es complica donat que cadascun dels municipis de l'AMB consta del seu propi model de càlcul de preus, alguns aplicant mesures de tarificació social i altres no. Donat que l'EPF no permet identificar els municipis un a un, s'han utilitzat les dades de l'EPF de cost en escola bressol corresponent al codi ECOICOP 10.1.1.1 – Primer cicle d'educació infantil (0-3 anys) – per tal d'establir un ordre entre els costos de l'escola bressol a Barcelona i a la resta de municipis segons la seva mida. Així, d'acord amb l'EPF, els preus de l'escola bressol als municipis de més de 100.000 habitants que no són capital de província representen el 93,4% dels de Barcelona, o els de municipis entre 20.000 i 50.000 habitants representen el 80,1%.

Per últim, cal recalcar que els preus dels béns i serveis de cada una de les sub-cistelles estudiades que s'obtenen a través de dades externes a la EPF, han estat actualitzats pel 2018 (amb preus corresponents al 2019) utilitzant les mateixes fonts de dades que en l'informe anterior. La Taula 4 resumeix les fonts de dades principals per al càlcul de cadascuna d'aquestes sub-cistelles:

Taula 4. Fonts de dades de les sub-cistelles	
Béns de la cistella	Fonts principals de dades (preus i quantitats)
Aliments i begudes	Preus extrets d'una cadena de supermercats de referència segons la OCU ¹⁵ i quantitats d'una dieta equilibrada segons la "Sociedad Española de Nutrición Comunitaria".
Neteja i higiene personal	Preus extrets de de la mateixa cadena de supermercats que a la cistella d'aliments i begudes i quantitats definides ad-hoc però assumides raonables.
Cost de l'habitatge (lloguers reals i imputats)	Preus revelats de l'EPF per a una mostra representativa d'habitatges amb una mida necessària per acomodar el nombre de membres. Preus posteriorment ajustats per un índex de diferència amb l'AMB (per mida de municipi) calculat amb les dades de el Sistema d'Indicadors Metropolitans.
Despeses de la llar	<p>- Despesa mitjana mensual per llar de l'EPF per a una mostra representativa d'habitatges amb una mida necessària per acomodar el nombre de membres¹⁶.</p> <p>- Pel cost de la factura d'internet i trucades: mitjana de preus de les tres principals companyies telefòniques de l'Estat amb un contracte assumit bàsic.</p>
Transport	Preus dels bitllets integrats de TMB ponderats pel nombre de municipis de l'AMB que pertanyen a cada zona d'influència (zones 1 i 2).
Despeses personals i oci	<p>- Pel preu dels restaurants i cinema: mitjana de preus de tres webs de referència en oci i quantitats ad-hoc assumides raonables¹⁷.</p> <p>- Pel cost de la factura del mòbil: mitjana de preus d'un contracte bàsic de les tres principals companyies telefòniques.</p>

¹⁵ <https://www.ocu.org/consumo-familia/supermercados/informe/cadenas-mas-baratas>

¹⁶ Es considera que totes les llars necessiten al menys una cuina, una sala-menjador, un lavabo, un dormitori per membre de la llar – tenint en compte que les parelles comparteixen dormitori – i una habitació extra (oficina, traster, etc.).

¹⁷ S'assumeix que les llars assisteixen al cinema/teatre un cop al mes en família, i fan àpats en restaurants dos cops al mes en el cas dels adults. i un cop en el cas dels nens.

<p>Roba i complements</p>	<p>Mitjana de preus de les tres principals marques de roba assequible no especialitzades en peces ni sexes concrets. Quantitats ad-hoc assumides raonables.</p>
<p>Educació</p>	<p>- Preu públic de les escoles bressol de l'Ajuntament de Barcelona, ajustat per municipi segons una ràtio de diferències amb Barcelona extret de l'EPF i només imputat per a famílies que tenen nens de 0 a 3 anys.</p> <hr/> <p>- El preu del menjador escolar correspon al preu públic regulat per la Generalitat de Catalunya pel curs 2017/18.</p> <hr/> <p>- El preu de la matrícula universitària correspon al preu per crèdit regulat per la Generalitat de Catalunya pel curs 2017/18 a un grau de 60 crèdits de mitjana.</p>
<p>Despeses extraordinàries</p>	<p>Quantitat proporcional de la despeses ordinàries basada en la proporció real observada a l'EPF</p>

4 RESULTATS

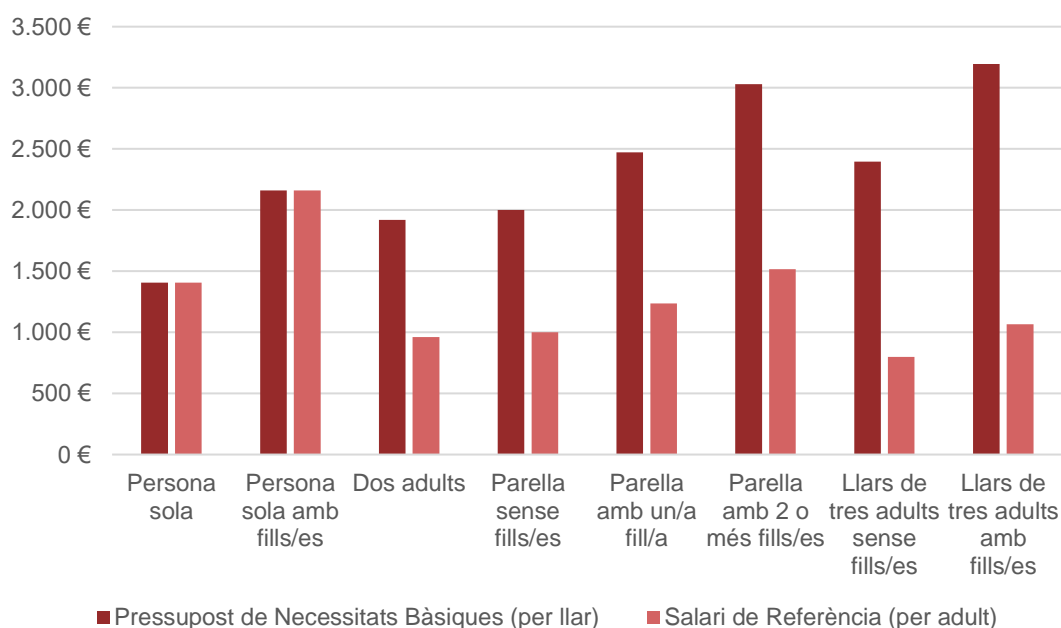
En aquesta secció es presenten els resultats principals del càlcul del SDR pel 2018. **Aquests es desagreguen segons les diferents tipologies de llars anteriorment definides, i també es calculen de manera separada per la ciutat de Barcelona i la resta de l'AMB.** A continuació, la Taula 5 presenta el SDR de 2018 desagregat per tipus de llar, així com els totals ponderats. Les taules completes amb tots els resultats del salari de referència es poden trobar a l'Annex.

Taula 5. Salari de referència per tipologia de llar (en euros)			
Tipologia de llar	Barcelona	Resta AMB	Total AMB
Persona sola	1.536,90	1.316,17	1.406,61
Persona sola amb fills/es	2.253,39	2.082,97	2.160,45
Dos adults	1.055,11	918,18	960,22
Parella sense fills/es	1.044,59	969,79	1.000,05
Parella amb un/a fill/a	1.316,30	1.201,74	1.235,70
Parella amb 2 o més fills/es	1.626,00	1.478,31	1.515,28
Llars de tres adults sense fills/es	853,91	775,24	799,05
Llars de tres adults amb fills/es	1.081,35	1.060,53	1.065,23
Total ponderat	1.347,09	1.219,14	1.263,03

En primer lloc, es pot veure com el SDR metropolità oscil·la entre els **799€ per persona en el cas d'una unitat familiar composta per tres adults sense persones dependents, i els 2.160€ si la família està formada per una persona adulta amb fills o filles.** El salari de referència ponderat per tota la regió queda establert en 1.263,03€ al mes. Un segon element que destaca dels resultats obtinguts és que, de manera semblant a altres anys, **el salari de referència metropolità es troba en un punt intermedi entre el salari de referència de la ciutat de Barcelona i el de la resta de la regió.** El SDR de la capital és un 10% més elevat que la resta de municipis que l'envolten.

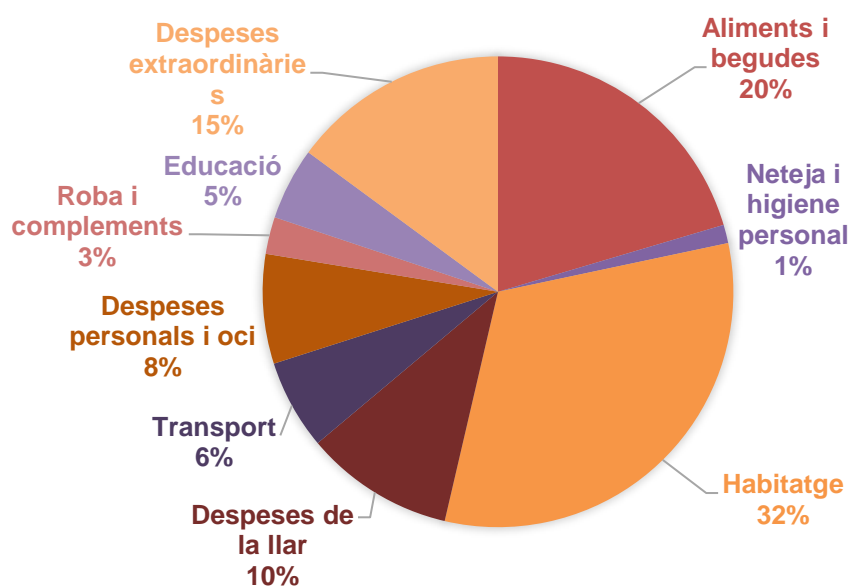
La gran dispersió que es troba en la quantia dels salaris de referència segons la tipologia de les llars es pot entendre millor a través de la gràfica 1, on es presenta la relació existent entre el SDR i els pressupostos de necessitats bàsiques de les famílies. Aquí es pot veure com, en els casos on les unitats de convivència estan compostes únicament per una persona en edat de treballar, el pressupost familiar iguala el salari de referència. **A mesura que incrementa el nombre de persones que viuen a la llar, incrementa també l'import del pressupost necessari per cobrir les necessitats bàsiques de la llar. En canvi, el salari de referència baixa quant més persones en edat de treballar es troben a la unitat de convivència.**

Gràfica 1. Pressupost de Necessitats Bàsiques i Salari de Referència per tipologia de llar - Total AMB

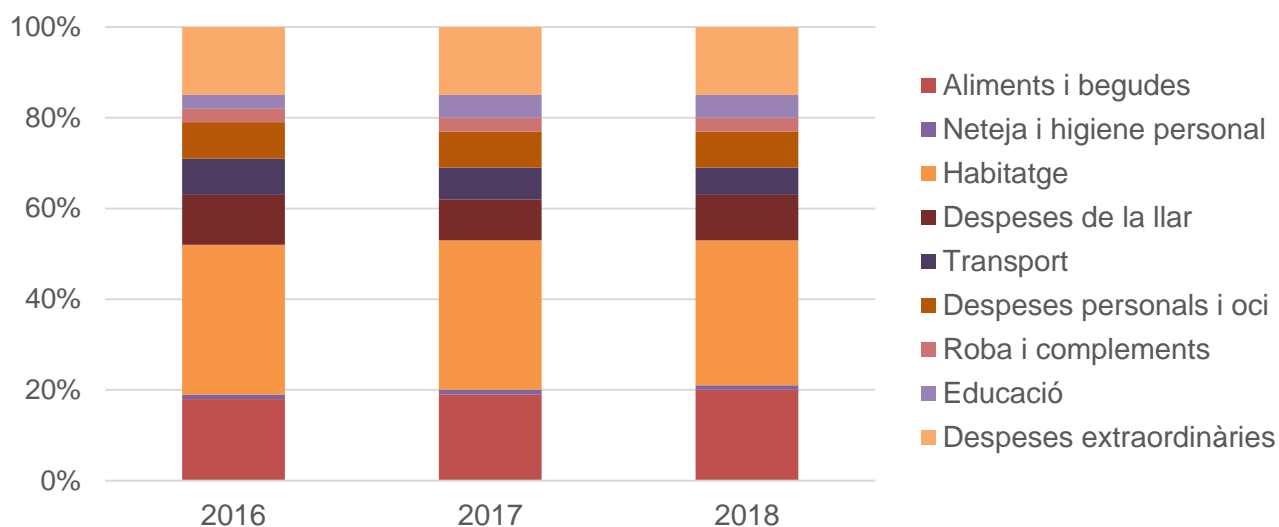

A la gràfica 2 es pot veure el pes de cada partida de béns i serveis dins del Pressupost de Necessitats Bàsiques l'any 2018, i a la continuació es mostra l'evolució del pes d'aquestes partides en relació als dos anys anteriors. Es pot veure com **el pes principal del pressupost es continua trobant a les despeses d'habitatge i d'aliments i begudes**, mentre que les despeses de la llar i les despeses extraordinàries baixen lleugerament en relació a anys anteriors. Veiem que **tot i que hi ha algun canvi mínim, el pes de les partides és molt estable en el temps**.

Gràfica 2. Pes de cada partida en el Pressupost de Necessitats Bàsiques – Total AMB 2018

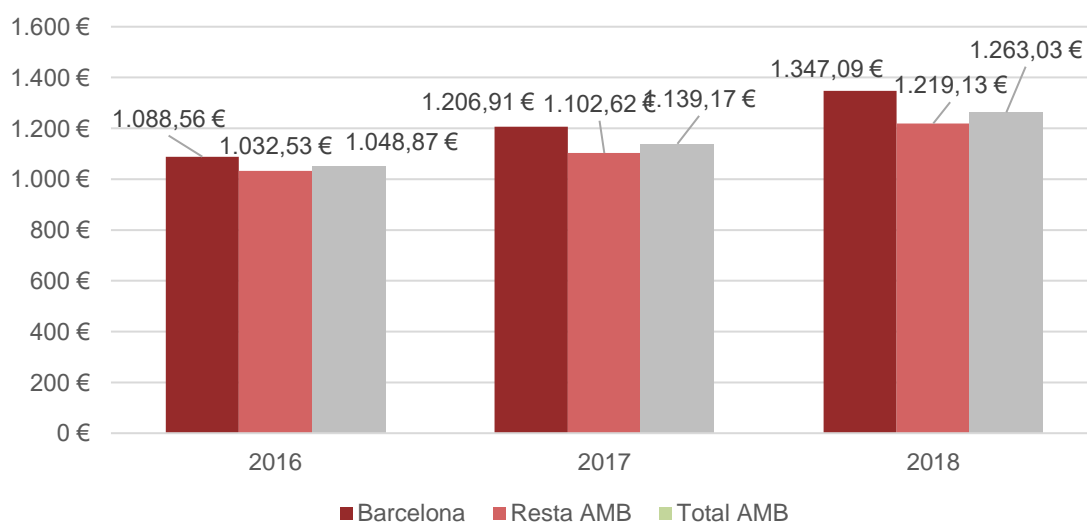

Gràfica 3. Evolució del pes de cada partida en el pressupost de necessitats bàsiques

Si es fixa l'atenció en l'evolució amb els dos anys anteriors a la gràfica 4, es pot comprovar com, **per segon any consecutiu, el salari de referència a Barcelona i a l'àrea metropolitana han incrementat.** Mentre que entre el 2016 i el 2017 l'increment que es va produir d'aquests dos indicadors no arribava al 8%, el canvi entre els darrers dos anys ha estat considerablement més pronunciat, superant el 10% de creixement en els dos casos. Així mateix, es pot veure com **el SDR de Barcelona incrementa la seva diferència amb el de la resta de l'àrea metropolitana,** passant de poc més de 50€ el 2016, a més de 120€ durant el 2018.

Gràfica 4: Evolució del salari de referència 2016 - 2018

5 CONCLUSIONS

Aquest estudi ha actualitzat, per segona vegada, el càlcul del Salari de Referència de l'àrea metropolitana de Barcelona, realitzat per primera vegada el 2016, i estableix el SDR de l'àrea metropolitana amb un valor final de 1.263,03€, un 11% superior al de 2017.

El SDR s'ha calculat per diferents tipologies de llars que es consideren rellevants per a entendre les diferents dimensions de l'indicador, i en aquesta edició s'han inclòs algunes noves categories de llars per tal d'ampliar la perspectiva. Així, es pot veure com el SDR varia fortament entre les diferents tipologies de llars, **oscil·lant entre 799,05€ per adult en el cas de llars amb tres adults sense menors dependents, fins a 2.160,45€ pel cas d'una persona sola amb fills/es dependents**. Val a dir que un dels principals valors del SDR és precisament el càlcul de les diferències de necessitats de cada tipologia de nucli familiar, ja que permeten entendre millor les diferents necessitats a nivell local i familiar.

Cal destacar, però, que aquest càlcul s'ha fet assumint una sèrie de premisses i amb les dades disponibles que, si bé són representatives per al càlcul realitzat en aquest estudi, no són extrapolables a situacions de llars particulars. En altres paraules, pot donar-se el cas de que determinades famílies tinguin necessitats que van més enllà de les necessitats bàsiques calculades en aquest document; per tant, cal interpretar els càlculs com a agregats per a diversos tipus genèrics de famílies i tipologies de municipis.

Tot i així, **el SDR i la seva actualització periòdica, representa una eina nova i important a tenir en compte per part de l'Administració Pública a l'hora de dissenyar i promoure polítiques de benestar i justícia social.**

ANNEX

Taula A. Llíders de renda familiar segons el nombre de membres (en euros)

Nº	A	B	C	D	E	F	G	H	I
2	11.951,60	14.939,49	17.927,39	20.915,29	23.903,19	29.878,99	35.854,79	41.830,58	53.782,18
3	14.341,91	17.927,39	21.512,87	25.098,35	28.683,83	35.854,79	43.025,74	50.196,70	64.538,61
4	16.732,23	20.915,29	25.098,35	29.281,41	33.464,47	41.830,58	50.196,70	58.562,82	75.295,05
5	19.122,55	23.903,19	28.683,83	33.464,47	38.245,10	47.806,38	57.367,66	66.928,93	86.051,48
6	21.512,87	26.891,09	32.269,31	37.647,52	43.025,74	53.782,18	64.538,61	75.295,05	96.807,92
7	23.903,19	29.878,99	35.854,79	41.830,58	47.806,38	59.757,98	71.709,57	83.661,17	107.564,36
8	26.293,51	32.866,89	39.440,26	46.013,64	52.587,02	65.733,77	78.880,53	92.027,28	118.320,79
9	28.683,83	35.854,79	43.025,74	50.196,70	57.367,66	71.709,57	86.051,48	100.393,40	129.077,23
10	31.074,15	38.842,68	46.611,22	54.379,76	62.148,29	77.685,37	93.222,44	108.759,51	139.833,66

Font: Ajuntament de Barcelona

Taula B. Pressupost familiar de necessitats bàsiques i salari de referència (en €) – Total AMB

Cistella de consum (mensual)	Persona sola	Persona sola amb fills/es	Dos adults	Parella sense fills/es	Parella amb un/a fill/a	Parella amb 2 o més fills/es	Llars de tres adults sense fills/es	Llars de tres adults amb fills/es	Total ponderat
Aliments i begudes	192,94	367,12	385,88	385,88	516,16	673,22	578,82	720,04	469,98
Neteja i higiene personal	19,19	26,01	25,17	25,17	28,78	33,13	29,16	63,65	29,07
Habitatge	653,45	753,52	712,03	768,94	746,10	758,82	692,45	831,69	735,91
Despeses de la llar	211,02	229,70	217,64	230,95	236,76	256,45	229,96	279,78	235,98
Transport	58,43	107,55	117,56	115,87	155,60	204,39	177,27	217,53	142,12

Despeses personals i oci	72,82	131,19	145,63	145,63	189,29	241,92	218,45	265,77	173,13
Roba i complements	20,66	53,77	41,31	41,31	66,08	95,94	61,97	88,81	58,65
Educació	0,00	200,93	0,00	0,00	176,60	306,03	0,00	151,78	114,22
Despeses extraordinàries	178,10	290,66	275,21	286,35	356,05	460,64	409,08	576,65	343,28
PRESSUPOST DE NECESSITATS BÀSIQUES (per llar)	1.406,61	2.160,45	1.920,44	2.000,11	2.471,41	3.030,55	2.397,16	3.195,69	2.302,33
SALARI DE REFERÈNCIA (per adult)	1.406,61	2.160,45	960,22	1.000,05	1.235,70	1.515,28	799,05	1.065,23	1.263,03

Taula C. Pressupost familiar de necessitats bàsiques i salari de referència – Barcelona

Cistella de consum (mensual)	Persona sola	Persona sola amb fills/es	Dos adults	Parella sense fills/es	Parella amb un/a fill/a	Parella amb 2 o més fills/es	Llars de tres adults sense fills/es	Llars de tres adults amb fills/es	Total ponderat
Aliments i begudes	192,94	367,12	385,88	385,88	516,16	673,22	578,82	720,04	469,98
Neteja i higiene personal	19,19	26,01	25,17	25,17	28,78	33,13	29,16	63,65	29,07
Habitatge	771,68	844,79	883,63	854,46	885,91	945,43	842,43	889,33	866,02
Despeses de la llar	211,02	229,70	217,64	230,95	236,76	256,45	229,96	279,78	235,98
Transport	54,00	100,80	108,00	108,00	143,00	185,19	162,00	199,94	130,41
Despeses personals i oci	72,82	131,19	145,63	145,63	189,29	241,92	218,45	265,77	173,13
Roba i complements	20,66	53,77	41,31	41,31	66,08	95,94	61,97	88,81	58,65
Educació	0,00	199,07	0,00	0,00	185,94	328,66	0,00	152,25	120,62
Despeses extraordinàries	194,60	300,94	302,96	297,77	380,68	492,07	438,93	584,47	364,17
PRESSUPOST DE NECESSITATS BÀSIQUES (per llar)	1.536,90	2.253,39	2.110,23	2.089,18	2.632,59	3.252,00	2.561,72	3.244,04	2.448,03
SALARI DE REFERÈNCIA (per adult)	1.536,90	2.253,39	1.055,11	1.044,59	1.316,30	1.626,00	853,91	1.081,35	1.347,09

Taula D. Pressupost familiar de necessitats bàsiques i salari de referència – Resta AMB

Cisella de consum (mensual)	Persona sola	Persona sola amb fills/es	Dos adults	Parella sense fills/es	Parella amb un/a fill/a	Parella amb 2 o més fills/es	Llars de tres adults sense fills/es	Llars de tres adults amb fills/es	Total ponderat
Aliments i begudes	192,94	367,12	385,88	385,88	516,16	673,22	578,82	720,04	469,98
Neteja i higiene personal	19,19	26,01	25,17	25,17	28,78	33,13	29,16	63,65	29,07
Habitatge	571,38	683,13	636,01	710,84	687,18	696,10	627,33	815,81	672,92
Despeses de la llar	211,02	229,70	217,64	230,95	236,76	256,45	229,96	279,78	235,98
Transport	61,51	111,36	121,79	121,21	160,91	210,60	183,90	222,40	147,19
Despeses personals i oci	72,82	131,19	145,63	145,63	189,29	241,92	218,45	265,77	173,13
Roba i complements	20,66	53,77	41,31	41,31	66,08	95,94	61,97	88,81	58,65
Educació	0,00	198,57	0,00	0,00	172,66	299,13	0,00	151,13	111,91
Despeses extraordinàries	166,65	282,11	262,92	278,59	345,67	450,13	396,13	574,20	333,46
PRESSUPOST DE NECESSITATS BÀSIQUES (per llar)	1.316,17	2.082,97	1.836,36	1.939,59	2.403,48	2.956,62	2.325,71	3.181,59	2.232,29
SALARI DE REFERÈNCIA (per adult)	1.316,17	2.082,97	918,18	969,79	1.201,74	1.478,31	775,24	1.060,53	1.219,14

